

Astronomické úkazy a akce na Liberecku

květen 2025

iQ PLANETÁRIUM

Mars v Jesličkách, Jitřenka Venuše

Na večerní obloze končí viditelnost planety Jupiter. Dá se čekat, že ke konci května bude vidět už jen dalekohledem a s jeho hledáním nám pomůže srpek Měsíce procházející kolem. Mars se přesouvá přes hvězdokupu M44 (Jesličky) v souhvězdí Raka a na konci května už vstoupí do souhvězdí Lva. Ráno se zlepšuje viditelnost planety Saturn, která se možná bude jevit bez prstence, který je jen velmi málo skloněný vůči Zemi. Jasná Venuše je nepřehlédnutelnou Jitřenkou a za dobrých podmínek jde najít i na denní obloze.

Viditelnost Měsíce a konjunkce s planetami

Měsíc je na začátku května na večerní obloze. Planetě Mars, který bude zrovna v Jesličkách, se přiblíží v sobotu 3. května.

5. května nastane těsná konjunkce s hvězdou Regulus v souhvězdí Lva (Měsíc projde necelý stupeň nad ním).

14. května ráno bude Měsíc poblíž hvězdy Antares v souhvězdí Štíra.

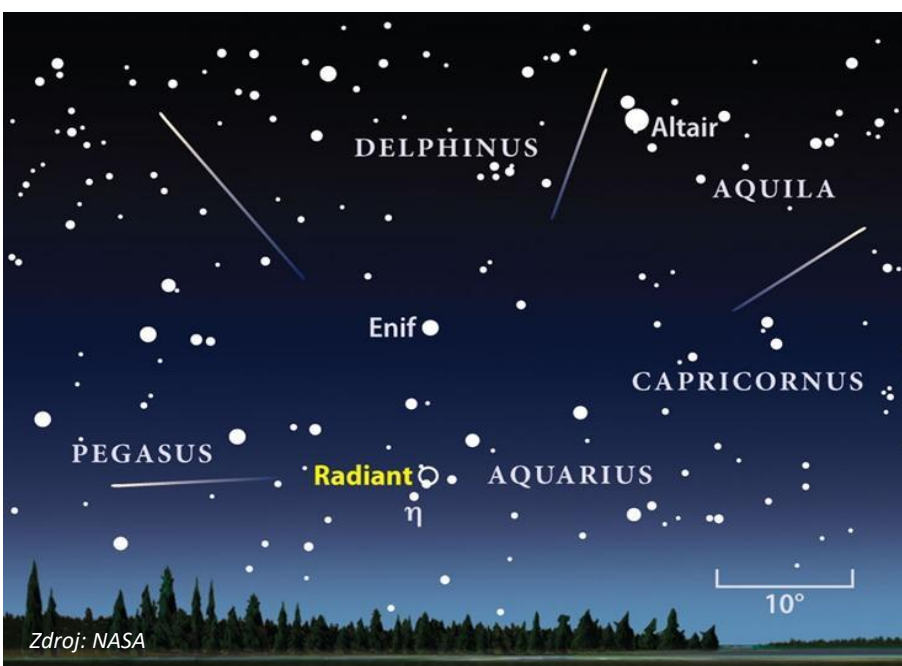
22. až 24. května prochází Měsíc poblíž Saturnu a poté Venuše na ranní obloze.

27. května v 5:02 SELČ nastává nov a týž večer před 22. hodinou bude Měsíc ještě nad obzorem, když Slunce už bude 6 stupňů pod ním. Ideální příležitost spatřit jen 17 hodin starý srpeček Měsíce (rekordní pozorování dalekohledem učinili v květnu 2024 Jakub Kuřák a Martin Gembec, když spatřili Měsíc starý 15 h 45 min).

Rekordní mladý srpeček Měsíce 8. 5. 2024
nad vzdálenými oblaky, foto: Martin Gembec

Zbytky Halleyovy komety – to je meteorický roj éta Aquaridy

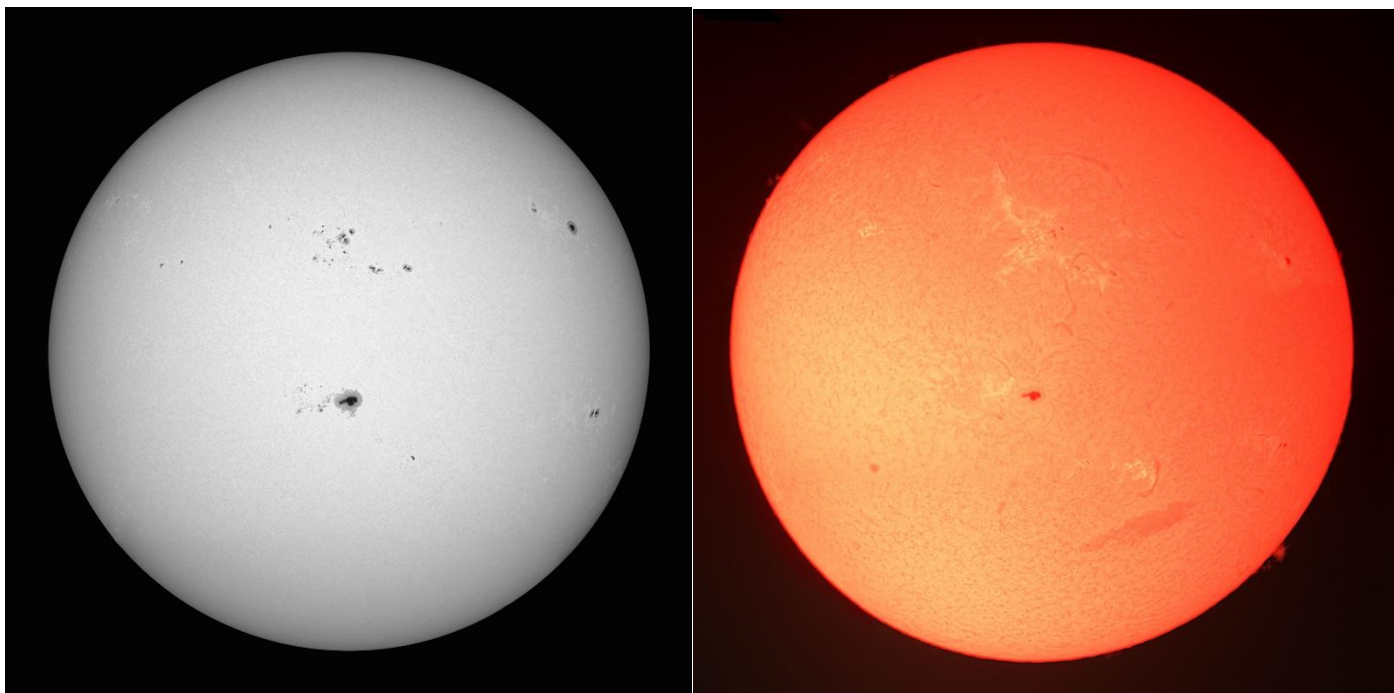

Zdroj: NASA

Další zajímavý meteorický roj je před námi na začátku května. Země projde prachem z komety 1P/Halley. Vzhledem k tomu, že Aquarius neboli Vodnář je souhvězdí viditelné nejvýše nad obzorem ráno, je třeba počítat se zvýšenou aktivitu „padání hvězd“ pouze v ranních hodinách. Při maximu z 5. na 6. května lze očekávat 5 až 15 rychle letících meteorů za hodinu s dlouhou stopou na obloze. Ve druhé polovině noci můžeme také zahlédnout občasné bolidy – velice jasné meteory. Doporučuje se sledovat nebe zejména před vrcholem jejich aktivity, tedy před 6. květnem.

Dny Slunce v iQLANDII 1. až 4. 5. a pozorování Slunce 3. 5. 2025

Aktivita naší hvězdy je nyní poměrně vysoká, takže skvrny a protuberance se dají pozorovat každý den. V sobotu 3. května od 10:00 do 14:00 nás najdete před vchodem do iQLANDIE s našimi dalekohledy.

Na fotografii vlevo je Slunce se skvrnami přes tmavý filtr a vpravo Slunce s protuberancemi přes speciální dalekohled umožňující pozorovat aktivní jevy na povrchu Slunce v čáře ionizovaného vodíku H-alfa. *MaG*

Hvězdárna Turnov – neděle 4. 5. 2025 – 14:00 až 16:00

Na pravidelné akci pro veřejnost si budete moci prohlédnout hvězdárnu, podívat se dalekohledy a vyslechnout přednášku o dění na obloze.

Planetárium – Večery pod hvězdami – 5. 6. od 17:00 a od 18:30

Speciální večerní pořad libereckého iQPLANETÁRIA určený všem věkovým skupinám je tu pro vás tentokrát ve dvou časech a je jen na vás, který si zvolíte, že vám více vyhovuje. Registrovat se můžete zdarma na webu <https://iqlandia.cz/>. Pořad je zaměřen na zajímavosti na obloze a vedoucí planetária společně s nadějnými studenty na něm prezentují zážitky z pozorování a novinky z výzkumu vesmíru a kosmonautiky.

